© 2026 International Conference on Multidisciplinary Sciences and Innovations . All Rights Reserved.

# MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI RAHBARLARINING INNOVATSION BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI

**Yo'ldasheva Xurriyat Erkinjon qizi**
e-mail: yoldashevaxurriyatxon@gmail.com
+998931688599

**Annotatsiya**. Mazkur tezisda maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. Shuningdek, rahbarlarning strategik rejalashtirish, samarali boshqaruv qarorlarini qabul qilish, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, pedagogik jamoa faoliyatini muvofiqlashtirish hamda ta'lim sifatini monitoring qilish kompetensiyalarini takomillashtirish masalalari tahlil qilingan. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion boshqaruvni samarali tashkil etish mexanizmlari ochib berilib, rahbarlarning kasbiy salohiyatini rivojlantirish va boshqaruv faoliyati samaradorligini oshirishga qaratilgan takliflar ilgari surilgan.

**Kalit so'zlar**: maktabgacha ta'lim tashkiloti, rahbar, innovatsion boshqaruv, boshqaruv kompetensiyasi, kasbiy rivojlanish, strategik rejalashtirish, raqamli texnologiyalar, pedagogik jamoa, ta'lim sifati, boshqaruv samaradorligi.

# МЕХАНИЗМЫ РАЗВИТИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ ИННОВАЦИОННОГО УПРАВЛЕНИЯ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

**Аннотация**. В тезисе освещаются теоретические и практические аспекты развития компетенций инновационного управления руководителей дошкольных образовательных организаций. Также анализируются вопросы совершенствования компетенций руководителей в области стратегического планирования, принятия эффективных управленческих решений, использования современных информационно-коммуникационных технологий, координации деятельности педагогического коллектива и мониторинга качества образования. Раскрываются механизмы эффективной организации инновационного управления в дошкольных образовательных организациях и предлагаются рекомендации, направленные на развитие профессионального потенциала руководителей и повышение эффективности управленческой деятельности.

**Ключевые слова**: дошкольная образовательная организация, руководитель, инновационное управление, управленческая компетентность, профессиональное развитие, стратегическое планирование, цифровые технологии, педагогический коллектив, качество образования, эффективность управления.

# MECHANISMS FOR DEVELOPING INNOVATIVE MANAGEMENT COMPETENCIES OF PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATION LEADERS

**Abstract**. This thesis explores the theoretical and practical aspects of developing innovative management competencies among leaders of preschool educational organizations. It also analyzes the improvement of leadership competencies in strategic planning, effective decision-making, the use of modern information and communication technologies, coordination of teaching staff activities, and monitoring of educational quality. The mechanisms for effectively implementing innovative management in preschool educational organizations are examined, and recommendations are

© 2026 International Conference on Multidisciplinary Sciences and Innovations . All Rights Reserved.

proposed to develop leaders' professional potential and enhance the effectiveness of management activities.

**Keywords**: preschool educational organization, leader, innovative management, management competence, professional development, strategic planning, digital technologies, teaching staff, quality of education, management effectiveness.

KIRISH

Bugungi kunda mamlakatimizda maktabgacha ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ta'lim-tarbiya sifatini oshirish va boshqaruv jarayonlariga zamonaviy innovatsion yondashuvlarni joriy etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining samarali faoliyat yuritishi ko‘p jihatdan rahbarlarning kasbiy salohiyati, boshqaruv mahorati, yangiliklarni joriy etishga tayyorligi hamda pedagogik jamoani samarali boshqarish qobiliyatiga bog‘liq. Shu sababli maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish ta'lim sifatini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 16-dekabrdagi O‘RQ-595-sonli «Maktabgacha ta'lim va tarbiya to‘g‘risida»gi Qonunida maktabgacha ta'lim sohasidagi munosabatlarni tartibga solishning huquqiy asoslari belgilangan. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-sonli «O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida»gi qarori maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlarini belgilashda muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur me'yoriy-huquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalar maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini takomillashtirish, boshqaruv samaradorligini oshirish va zamonaviy yondashuvlarni joriy etish zarurati bilan uzviy bog‘liq.

Innovatsion boshqaruv kompetensiyasi rahbarning tashkilot faoliyatiga yangiliklarni tatbiq etish, strategik maqsadlarni belgilash, samarali qarorlar qabul qilish, mavjud resurslardan oqilona foydalanish hamda pedagogik jamoa faoliyatini muvofiqlashtirish qobiliyatlarini o‘z ichiga oladi. Bunday kompetensiyalar rahbarning zamonaviy boshqaruv texnologiyalaridan foydalanishi, muammoli vaziyatlarni tahlil qilishi, ijodiy fikrlashi va o‘z kasbiy faoliyatini muntazam takomillashtirib borishida namoyon bo‘ladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion boshqaruvni samarali tashkil etish uchun rahbarlarning kasbiy bilimlarini muntazam yangilab borish, raqamli texnologiyalardan foydalanish ko‘nikmalarini rivojlantirish, pedagoglarning tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash hamda jamoada sog‘lom psixologik muhitni shakllantirish muhimdir. Shu bilan birga, boshqaruv faoliyatida monitoring, tahlil va baholash mexanizmlaridan foydalanish tashkilotning mavjud imkoniyatlarini aniqlash hamda rivojlanish istiqbollarini belgilashga yordam beradi.

Shu nuqtayi nazardan, maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Mazkur yo‘nalishni o‘rganish rahbarlarning kasbiy salohiyatini oshirish, boshqaruv jarayonlarini takomillashtirish va ta'lim-tarbiya sifatini ta'minlashga xizmat qiluvchi samarali mexanizmlarni aniqlash imkonini beradi.

Mazkur tezisning maqsadi maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini yoritish hamda ularni amaliyotga tatbiq etish bo‘yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

ASOSIY QISM

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish ta'lim-tarbiya jarayonini samarali tashkil etish, pedagogik jamoa faoliyatini muvofiqlashtirish va tashkilotning rivojlanish istiqbollarini belgilashda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion boshqaruv rahbarning an'anaviy boshqaruv usullari bilan cheklanib qolmasdan,

© 2026 International Conference on Multidisciplinary Sciences and Innovations . All Rights Reserved.

zamonaviy texnologiyalar, yangi g‘oyalar va ilg‘or tajribalardan foydalanib, tashkilot faoliyatini takomillashtirishini nazarda tutadi. Bunda rahbarning kasbiy bilimi, boshqaruv tajribasi, ijodiy fikrlashi va yangiliklarni amaliyotga tatbiq etish qobiliyati asosiy omillar sifatida namoyon bo‘ladi.

Rahbarlarning innovatsion boshqaruv kompetensiyalari bir nechta tarkibiy qismlarni qamrab oladi. Jumladan, strategik rejalashtirish kompetensiyasi tashkilotning uzoq muddatli maqsadlarini belgilash va ularga erishish yo‘llarini ishlab chiqishni ta’minlaydi. Tashkiliy-boshqaruv kompetensiyasi mavjud resurslardan samarali foydalanish, vazifalarni taqsimlash va pedagogik jamoa faoliyatini muvofiqlashtirishda namoyon bo‘ladi. Axborot-kommunikatsion kompetensiya raqamli texnologiyalardan foydalanish, ma’lumotlarni tahlil qilish va elektron axborot almashinuvini tashkil etish imkonini beradi. Kommunikativ kompetensiya esa pedagoglar, ota-onalar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan samarali hamkorlikni yo‘lga qo‘yishga xizmat qiladi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishning muhim mexanizmlaridan biri uzluksiz kasbiy rivojlanishni tashkil etishdir. Rahbarlar uchun zamonaviy menejment, strategik boshqaruv, pedagogik innovatsiyalar, raqamli texnologiyalar va jamoani boshqarish bo‘yicha malaka oshirish kurslari, seminarlar hamda amaliy treninglarni tashkil etish maqsadga muvofiq. Bunday tadbirlar rahbarlarning nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, ularning boshqaruv faoliyatida uchraydigan muammolarga mustaqil va samarali yechim topish ko‘nikmalarini ham rivojlantiradi.

Shuningdek, mentorlik va tajriba almashish tizimi rahbarlarning kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirishda muhim o‘rin tutadi. Tajribali rahbarlarning ilg‘or boshqaruv tajribalarini o‘rganish, o‘zaro tashriflar tashkil etish, muammoli vaziyatlarni birgalikda tahlil qilish va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish innovatsion g‘oyalarning ommalashishiga yordam beradi. Bunda rahbarlar o‘z faoliyatidagi yutuq va kamchiliklarni tahlil qilish, boshqa tashkilotlarning samarali tajribalarini o‘z sharoitiga moslashtirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish ham alohida ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari boshqaruv jarayonlarini soddalashtirish, hujjatlar bilan ishlashni takomillashtirish, pedagoglar faoliyatini muvofiqlashtirish va ta’lim sifatiga oid ma’lumotlarni tahlil qilish imkonini beradi. Rahbarlarning raqamli savodxonligini oshirish orqali boshqaruv qarorlarini tezkor, aniq va mavjud ma’lumotlarga asoslangan holda qabul qilish imkoniyatlari kengayadi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida innovatsion boshqaruv samaradorligi pedagogik jamoa bilan hamkorlikni to‘g‘ri tashkil etishga ham bog‘liq. Rahbar pedagoglarning fikr va takliflarini inobatga olishi, ularning tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlashi, vazifalarni adolatli taqsimlashi va jamoada sog‘lom psixologik muhitni shakllantirishi zarur. Jamoaviy qaror qabul qilish, ochiq muloqot va o‘zaro ishonchga asoslangan munosabatlar pedagoglarning mas’uliyatini oshiradi hamda innovatsion faoliyatga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi.

Rahbarlarning innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishda monitoring va o‘zini o‘zi baholash mexanizmlaridan foydalanish ham muhim hisoblanadi. Monitoring orqali boshqaruv faoliyatining natijalari, pedagogik jamoaning ehtiyojlari va tashkilotdagi mavjud muammolar aniqlanadi.

O‘zini o‘zi baholash esa rahbarning o‘z faoliyatiga tanqidiy yondashishi, kasbiy rivojlanish ehtiyojlarini belgilashi va kelgusidagi vazifalarni rejalashtirishiga yordam beradi. Shu asosda rahbar uchun individual kasbiy rivojlanish rejasini ishlab chiqish va uning bajarilishini muntazam tahlil qilish maqsadga muvofiq.

ahbarlarning innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish jarayonini quyidagi bosqichlarda tashkil etish mumkin:

© 2026 International Conference on Multidisciplinary Sciences and Innovations . All Rights Reserved.

Diagnostik bosqich — rahbarlarning mavjud boshqaruv kompetensiyalari, kasbiy ehtiyojlari va rivojlanish darajasini aniqlash.

Rejalashtirish bosqichi — aniqlangan ehtiyojlar asosida individual rivojlanish maqsadlari va vazifalarini belgilash.

maliy rivojlantirish bosqichi — malaka oshirish, treninglar, mentorlik, tajriba almashish va innovatsion loyihalar orqali kompetensiyalarni takomillashtirish.

Monitoring va baholash bosqichi — amalga oshirilgan ishlar natijalarini tahlil qilish, rivojlanish dinamikasini aniqlash va mavjud kamchiliklarni belgilash.

Takomillashtirish bosqichi — monitoring natijalari asosida keyingi rivojlanish vazifalarini ishlab chiqish va boshqaruv faoliyatiga zarur o‘zgartirishlar kiritish.

Mazkur bosqichlarning izchil amalga oshirilishi rahbarlarning innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini tizimli ravishda rivojlantirishga xizmat qiladi. Bunda har bir bosqichning natijalari keyingi bosqich uchun asos bo‘lib, kasbiy rivojlanish jarayonining uzluksizligini ta’minlaydi.

Umuman olganda, maktabgacha ta’lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish uzluksiz ta’lim, amaliy tajriba almashish, raqamli texnologiyalardan foydalanish, jamoaviy hamkorlik va muntazam monitoringning o‘zaro uyg‘unligiga asoslanishi lozim. Ushbu mexanizmlarning samarali qo‘llanilishi rahbarlarning kasbiy salohiyatini oshirish, boshqaruv faoliyatini takomillashtirish va maktabgacha ta’lim tashkilotlarida sifatli ta’lim-tarbiya muhitini shakllantirish imkonini beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta’lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish ta’lim sifatini oshirish, boshqaruv jarayonlarini takomillashtirish va pedagogik jamoa faoliyatini samarali tashkil etishda muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy rahbar nafaqat tashkilot faoliyatini boshqarishi, balki yangiliklarni amaliyotga tatbiq etishi, strategik qarorlar qabul qilishi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishi hamda jamoada ijodiy va hamkorlik muhitini shakllantirishi lozim.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlari rahbarlarining innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish uchun uzluksiz kasbiy ta’lim, malaka oshirish kurslari, seminar-treninglar, tajriba almashish, mentorlik, raqamli texnologiyalardan foydalanish va o‘z faoliyatini muntazam tahlil qilish imkoniyatlarini kengaytirish zarur. Shuningdek, rahbarlarning kasbiy ehtiyojlarini aniqlash, individual rivojlanish rejalarini ishlab chiqish va boshqaruv faoliyati natijalarini muntazam monitoring qilish ushbu jarayonning samaradorligini ta’minlaydi.

Shu bois, innovatsion boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini izchil va tizimli ravishda amalga oshirish maktabgacha ta’lim tashkilotlari boshqaruvining samaradorligini oshirish, pedagogik jamoaning kasbiy salohiyatini rivojlantirish hamda ta’lim-tarbiya jarayonining sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

**FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI**

1.O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 16-dekabrdagi O‘RQ-595-son “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonuni.
2.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son “O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi qarori.
3.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 30-sentabrdagi PQ-3955-son “Maktabgacha ta’lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori.
4.O‘zbekiston Respublikasi. “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun. O‘RQ-637-son, 2020-yil 23-sentabr.
5.Fullan M. The New Meaning of Educational Change. — New York: Teachers College Press, 2007.

© 2026 International Conference on Multidisciplinary Sciences and Innovations . All Rights Reserved.

6.Bush T. Theories of Educational Leadership and Management. — London: SAGE Publications, 2011.
7.OECD. Leadership for 21st Century Learning. — Paris: OECD Publishing, 2013.
UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. — Paris: UNESCO, 2017.